

Tidningen Balans

#01
Februari 2021
Pris 90 kr

tidningenbalans.se

PLUS
FÖRDJUPNINGS-
BILAGA

FOKUS
**Digitala
signaturer**

EXPERTEN
Penningtvätt

Hon utmanar **NORMERNA**

Sofia Götmär-Blomstedt första kvinnan att leda PwC

DEBATT: SKICKA INTE RÄKNINGEN TILL NÄSTA GENERATION

Prisvärda paket för en bättre kundupplevelse

– som även snabbar upp byråns arbete

Med våra nya webbtjänster kan du skapa hypereffektiva flöden för byrå, byråns kunder och kommunikationen mellan byrå och kund. Du ger dina kunder en ny och bättre upplevelse – i mobil och webb – samtidigt som byrån sparar mycket tid och arbete på att få in digitala underlag direkt i BL Administration.

Bas

Få in digitala underlag från kunderna för direkt bearbetning i ditt ekonomisystem BL Administration.

- ✓ Fakturering
- ✓ Ekonomiöversikt
- ✓ Kvittohantering
- ✓ Meddelandefunktion
- ✓ Mobil/webb
- ✓ Integrationer

99:-
/mån

Mellan

Få in digitala underlag från kunderna och automatisera hanteringen av kvitton, leverantörsfakturor och betalningar.

- ✓ Fakturering
- ✓ Ekonomiöversikt
- ✓ Kvittohantering
- ✓ Meddelandefunktion
- ✓ Mobil/webb
- ✓ Integrationer
- ✓ E-postportal
- ✓ Tolkning levfakt/kvitton
- ✓ Attest
- ✓ Bank & Betalning

149:-
/mån

Plus

Jobba digitaliserat och automatiserat och få helt nya förutsättningar i din rådgivarroll.

- ✓ Fakturering
- ✓ Ekonomiöversikt
- ✓ Kvittohantering
- ✓ Meddelandefunktion
- ✓ Mobil/webb
- ✓ Integrationer
- ✓ E-postportal
- ✓ Tolkning levfakt/kvitton
- ✓ Attest
- ✓ Bank & Betalning
- ✓ Rådgivarverktyg med AI-stöd

199:-
/mån

Björn Lundén-appen

Den allra bästa upplevelsen av webbtjänsterna får kundföretaget med Björn Lundén-appen där alla funktioner kan nås. Den är kostnadsfri att ladda ner. Appen ger kunden bra överblick och innehåller en del extra funktionalitet, t ex push-notiser när det finns fakturor att godkänna och möjligheten att fota kvitton och andra underlag.

Kostnadsfri digitaliseringshjälp!

Våra kunniga byrårådgivare hjälper gärna dig och din byrå att komma igång med att digitalisera/automatisera på ett genomtänkt sätt.

Mejla till byraradgivare@bjornlunden.se eller ring 0650-541400.

Läs mer på bjornlunden.se/kundsamverkan

BJÖRN LUNDÉN.

– redovisningsbyråns bästa vän

FOTO: LIESELOTTE VAN DER MEIJIS

Nytt år – nya möjligheter

I skrivande stund har snart en månad av 2021 hunnit gå. En tillfällig pandemilag finns på plats och restriktionerna för att motarbeta coronapandemin påverkar fortfarande allas vår vardag. Och kommer så att göra under överskådlig tid framöver. Samtidigt känns det lite ljusare. Inte bara har dagarna blivit längre, vaccinationerna mot covid-19 har kommit igång och i kalendern närmar sig våren. Det känns som det finns hopp.

Det är viktigt att påminna sig om, både för företagarna som kämpar för sina livsverk och för alla er i branschen som brottas med att bena ut vad som gäller runt stödåtgärderna för att kunna hjälpa näringslivet på bästa sätt.

EN GRUPP SOM hamnat i fokus under pandemin är lönekonsulterna. I det här numret möter vi Pernilla Broberg, Auktoriserad Lönekonsult FAR och partner på Grant Thornton. Hon vill vara en förebild för alla som jobbar med lön och strävar efter att sprida "löneglädje".

Vi träffar också Sofia Götmar-Blomstedt, den första kvinnan i toppen på PwC. VD sedan drygt ett halvår. Sofia representerar en ny generation ledare och har fokus på digitalisering, hållbarhet och mångfald. Viktiga frågor för oss alla.

Fokus i detta nummer läggs på digitala signaturer och på Nordic Smart Government som handlar om att dra nytta av digitaliseringens potential. Visionen innebär en frigörelse för företagarna, men finns där en plats för konsulterna? Ja, säger flera branschröster i reportaget. Missa inte!

Trevlig läsning!

P.S – och du, om du inte redan gör det, se till att följa Balans på LinkedIn!

CHARLOTTA MARTÉNG, chefredaktör för Balans.
Hör gärna av dig till mig på charlotta.marteng@far.se

Innehåll

NUMMER 1 2021

18

33

38

7 Tre fikafrågor

Lennart Danielsson är FAR:s ögon mot omvärlden. Och han tittar extra noga på EU.

8 Aktuellt

Skarpt läge för DAC 6, anlitar psykolog för att ge bättre rådgivning, tre byråer berättar hur de jobbar med mångfald.

12 Fokus: Digitala signaturer

Att signera dokument har blivit allt vanligare i branschen. Men det finns utmaningar.

18 Porträtt

Sofia Götmar-Blomstedt, VD på PwC, har ett starkt fokus på digitalisering, mångfald och hållbarhet.

26 Fokus: Digitalisering

Nordic Smart Government (NSG) ska stärka de nordiska ekonomi-

erna genom att dra full nytta av digitaliseringens potential.

31 Min karriär

Pernilla Broberg, Auktoriserad Lönekonsult FAR, vill sprida löneglädje.

33 Vår byrå

JDG Revision satsar på rådgivning, digitalisering i praktiken och kontroll över tiden.

36 Debatt

"Skicka inte räkningen för viruset till nästa generation."

38 Expertfrågan

Penningtvätt – det här gäller.

42 Krönika: Pernilla Lundqvist & Karin Siwerts

Covid-19 – påverkan på innehållet i förvaltningsberättelsen.

Som det borde vara

Visma Smarta Byrån är vårt nya byråpaket med program för alla olika stilar och behov och du plockar själv ihop det du behöver. Samtidigt som du enkelt kan lägga till nya lösningar. Med Visma Smarta Byrån kan du sköta alla dina uppdrag från ett ställe – och betalar bara för det du använder.

Med vår unika prismodell betalar du månadsvis i efterskott utan bindningstid. Så att redovisning alltid är som den borde vara. Upptäck nya Visma på vismaspcs.se/redovisningsbyra

FRÅN 249 KR/MÅN OCH KONSULT

Årets viktigaste handböcker för dig som arbetar med redovisning

SPARA 150 KR
beställ båda böckerna på
nj.se/svensk-redovisning

Tidningen Balans

Adress: Box 6417, 113 82 Stockholm
tidningenbalans.se

Redaktion

E-post: fornamn.efternamn@far.se.

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Charlotta Marténg
08-506 112 49

Sofia Hadjipetri Glantz
08-402 75 19

Rakel Lennartsson
(frilans)
08-506 112 00

Grafisk form: Kate redaktionell design.

Layout: Mats Rimér, Trilobit kommunikation.

Omslagsfotograf: Lisa Wikstrand.

Tryck: Forssa Print 2021, ISSN 2001-5925.

Medlem av Sveriges Tidskrifter.

TS-kontrollerad fackpressupplaga: 10 200 (2019/2020).

Annon

Mikael Wallenius, Swartling & Bergström Media AB
08-545 160 78, mikael@sb-media.se
balans@sb-media.se

Prenumeration

08-522 183 24, www.balans.prenservice.se
FAR-medlem: medlem@far.se

Balans ges ut av FAR AB. FAR är en branschorganisation inom redovisning, revision och rådgivning, och är ett av Sveriges största privata utbildningsföretag. FAR har cirka 5 000 medlemmar och cirka 1 000 anslutna medlemsföretag. FAR:s medlemmar är auktoriserade revisorer, redovisningskonsulter, skatterådgivare, lönekonsulter och specialister samt små och stora företag inom redovisning, revision och rådgivning.

SVERIGES
TIDSKRIFT

REDAKTIONEN TIPSAR

Sofia:
Filmen The Talented Mr. Ripley. Den har över 20 år på nacken, men såg den igen nyligen och den är fortfarande lika rafflande.

Rakel:
Romanen The Hate U Give (THUG) för att förstå Black Lives Matter-rörelsen. Netflix-serien The Crown om brittiska kungahuset.

Mats:
Två Netflix-serier: The Queen's Gambit och The Crown. Och boken Kanada av Richard Ford.

Charlotta:
Planera sommarens odlingar! Inspireras av bloggar, böcker och poddar.

3 fikافرågor

Lennart Danielsson är FAR:s ögon mot omvärlden. I sin roll ska han bevaka branschens utveckling och han har särskilt blicken riktad mot EU och förändringarna som kan påverka revisorerna i Sverige.

text: Sofia Hadjipetri Glantz

foto: Christian Gustavsson

LENNART DANIELSSON

Vadr:

Senior Advisor inom revision på FAR:s verksamhetsområde Medlem.

Ort:

Stockholm.

Vad ingår i din roll på FAR?

– Framförallt omvärldsbevakning och branschens utveckling i stort. Förändringstrycket inom EU är högt, vilket även kommer påverka vår bransch och det finns flera frågor vi nu jobbar aktivt med. Standardsättare som den globala organisationen IAASB överväger också om regelverken behöver förändras på något sätt. Till följd av ett antal företagskollapser har revisorns roll och arbetssätt kommit att diskuteras. I England förslås exempelvis i Brydon-rapporten förändringar i revisionens inriktning och omfattning. Det är sådant som påverkar revisorns roll och som jag bevakar. Vi ska arbeta med de här frågorna inom FAR och med andra aktörer där så är lämpligt.

Vilka frågor är mest i ropet för tillfället?

– Det finns ett EU-initiativ som handlar om den europeiska finansmarknadens konkurrensförmåga och operativa motståndskraft. En del av detta är ett förslag till förordning, DORA, där revisorer ses som en del av den finansiella sektorn med långtgående krav på dokumentation och riskhantering av IT-system. FAR anser att detta kommer att påverka branschen negativt och även hämma konkurrensen. Inom FAR jobbar vi nu aktivt för att få bort revisorer ur förordningen.

Vad har du för erfarenhet av revisions- och rådgivningsbranschen?

– Jag har 36 års erfarenhet från PwC, som auktoriserad revisor och partner. Däribland mångårig erfarenhet inom börsnoteringsfrågor, bolagsstyrning, kapitalmarknadsfrågor och redovisning. Eftersom jag har verkat inom stora och noterade företag tar jag med mig kunskap och förståelse för revision och revisorns roll i denna miljö.

Varje råd eller överföring till utlandet måste från och med årsskiftet stämmas av.

Skarpt läge för DAC 6

Nu börjar implementeringen av informationsplikten DAC 6, för skatterådgivare och i viss mån revisorer och redovisningskonsulter gälla.

EFTER LÖPANDE DIALOG med FAR har Skatteverket presenterat relevant vägledning och förtydligat vilka transaktioner det ska upplysas om.

– Varje råd eller överföring till utlandet måste från och med årsskiftet stämmas av mot dessa regler för att undgå risk för att rådgivaren annars får betala en sanktionsavgift, det vill säga, i praktiken böter. I de flesta fall kommer man dra slutsatsen att inrapportering inte be-

hövs, men avstämningen måste ändå göras så fort man har en utlandsaffär där man ger råd, säger Hans Peter Larsson, skatteansvarig FAR och Auktoriserad Skatterådgivare FAR.

SISTA DATUM NÄR Skatteverket behöver att byråerna redogör för de gränsöverskridande rapporteringspliktiga arrangemang som gjordes tillgängliga, blev klara för implementering, eller vars genomförande påbörjades 1 juli till och med 31 december 2020, är 31 januari 2021.

Historiska arrangemang, där första steget i implementeringen togs mellan 25 juni 2018 och 30 juni 2020, ska lämnas in till myndigheten senast 28 februari 2021. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

FOTO: CHRISTIAN GUSTAVSSON

”Jag tror att vi kommer att se kontoret mer som en mötesplats än som en arbetsplats. Om vi ska kunna attrahera de bästa medarbetarna måste vi tillhandahålla en flexibel arbetsmiljö.”

Ola Gunnarsson, VD Aspia, till realtid.se

Big 4 bland mest anlitade M&A-rådgivarna

Analysföretaget Mergermarkets globala M&A-rapport för fjärde kvartalet 2020 visar att transaktionsvärdet för andra halvåret 2020 om 2,2 biljoner dollar var det högsta i Mergermarkets historia för sex månader uppger Dagens juridik. I Sverige finns tre av storbyråerna inom Big 4 bland de mest anlitade; PwC, EY och Deloitte (i den ordningen).

Bolagsverket har publicerat taxonomier för K3

Aktiebolag som upprättar en koncernredovisning som följer regelverket K3 kommer att kunna skicka in både sin årsredovisning och den egna koncernredovisningen digitalt från februari 2021. Det meddelar Bolagsverket i samband med att myndigheten publicerar nya taxonomier som har tagits fram tillsammans med Skatteverket, Bokföringsnämnden, Statistikmyndigheten SCB och Finansinspektionen. Taxonomierna hittas på [taxonomier.se](https://www.bolagsverket.se/taxonomier).

FOTO: MAZARS

Marika Löthwall.

Ny styrelse för Mazars

Mazars har presenterat en ny styrelse. Ordförande Bengt Ekenberg har avtackats och fortsätter som partner. Ny ordförande är Anders Bergman, knuten till Mazars sedan 1988 och partner de senaste tjugo åren. Han utgår från Mazars Stockholmskontor. David Johansson är ny ledamot, och kom till Mazars i samband med förvärvet av Göteborgsbaserade Acrevi Revision 2017. Ny Local Partner är Marika Löthwall, Auktoriserad Redovisningskonsult FAR och redovisningschef i Stockholm.

Anlitar psykolog för att ge bättre rådgivning

Revisions- och redovisningsbyrån Revideco anlitar en psykolog som ska hjälpa medarbetarna förstå rådgivningsbehovet hos kunderna.

– **VARJE KUND** är unik med just sina frågeställningar. Branschen behöver göra som psykologerna, ringa in problemen för att greppa vad kunderna egentligen brottas med, säger Erik Emilsson, VD Revideco.

Ofta angriper konsulten kundens behov på fel sätt, menar han. Att lära sig kommunicera med kunderna och bena ut vad de vill är både hållbart och framtidssäkrat.

– Vi kanske har löst det kunden har bett om. Men har vi verkligen löst kundens problem? Vi behöver inte bara lära oss om skatter, utan också om hur människor fungerar. Ju mer vi kan identifiera problemen, desto bättre rådgivning kan vi ge.

Nu för Revideco diskussioner med en tilltänkt psykolog kring hur upplägget skulle kunna se ut att matcha rådgivningsbehovet på byrån.

– **VI MÅSTE** börja där kunden befinner sig. Vi ska naturligtvis inte lösa deras privata problem, men vi kan vara inkännande och empatiska. Då kan kunden komma i ett läge där det går att diskutera bolaget, Jag hoppas att vi ska kunna se att rådgivning till ägarledda företag bygger på att vi måste förstå vad människan som driver företaget egentligen vill, för att vi ska hjälpa dem på bästa sätt, säger Erik Emilsson. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

FOTO: GRANT THORNTON

Elvira Stehn var en av 211 tentander som skrev revisorsprovet.

HALLÅ DÄR

ELVIRA STEHN, GRANT THORNTON

En av 211 lyckliga tentander som utspridda på nio orter i Sverige i början av januari fick möjligheten att skriva revisorsprovet. I Elvira Stehns fall i hemstaden Luleå.

Hur var upplägget?

– Upplägget funkade jättebra. Första dagen satt vi i ett konferensrum vid var sitt bord, med stora avstånd emellan. Det fanns en tentavakt i samma rum och representant från RI som kom och gick. Andra dagen satt vi i öppet kontorslandskap för att få tillgång till stora skärmar och datorer. Även då hade tentavakten uppsikt över oss

Vad tyckte du om svårighetsgraden på provet?

– Svårast var tiden, det fanns en del öppna frågor och det var en tuff avvägning hur mycket man skulle hinna skriva på varje fråga. Det var de snabbaste sex timmarna jag har upplevt på länge. Toaletten sprang jag till och när jag blev hungrig tryckte jag i mig en chokladkaka. Men det känns ganska bra. Får hoppas att det går vägen!

Sofia Hadjipetri Glantz

KRÖNIKA
HANS PETER LARSSON

FOTO: CHRISTIAN GUSTAVSSON

Grymt år för rådgivare!

2021 blir året då allt ska hända igen! Om skatten tog time-out 2020 så återkommer frågorna med besked i år. Höj blicken, vidga perspektivet och ta på kundens skor!

ETT URVAL AV FRÅGOR SOM bör uppmärksammas:

Reglerna kring coronastöden är i flera fall mer än lovligt vaga. Samtidigt som återbetalningsfrågor kommer att dyka upp ska det planeras för när utdelning kan lämnas igen, eller om fortsatta stöd ska sökas? Hur påverkas ägarna av detta? Vilket eget kapital finns kvar när företag börjar se ljuset i tunneln efter corona? Kan uppskjutna skatter betalas och finns risk för att ägaren blir ansvarig i något läge?

Höjer vi blicken mot underliggande trender och frågor så börjar den frivilliga hållbarhetsredovisningen av skatter enligt GRI 207 att tillämpas i år. Det är en mall för en helt transparent och öppen redovisning av företags skatter. En sådan efterfrågas allt oftare både av investerare och vid upphandlingar. GRI 207, eller delar av den, tas fram som en särskild skatterapport.

RAPPORTEN VISAR ÄVEN HUR MYCKET skatt företaget bidrar med till samhället. Allt fler noterade företag hållbarhetsredovisar i dag sina skatter. Passar utmärkt för företagen att ta hjälp av en Auktoriserad Skatterådgivare FAR!

Samtidigt inser EU att man efter covid-19 riskerar att bli den "fattige kusinen från landet" i förhållande till Kina och USA. Lägg därtill brexit och det blir uppenbart att unionen tvingas att "tänka till närings- och tillväxtmässigt" för att inte parkera sig sist bland dessa nya block.

DET SENARE BÅDAR GOTT ÄVEN för näringsliv och entreprenörer i Sverige under 2021. Nya affärsmodeller, nya marknader, ökat behov av råd! ●

HANS PETER LARSSON är skatteansvarig på FAR och Auktoriserad Skatterådgivare FAR.

MED ÖVER 40 000 REMISSVAR MÅSTE INTRESSET VARA STORT!

ÄRET FICK EN BRA START. 7-8 januari skrev 211 personer revisorsprovet, ett prov som först ställdes in men som sedan med gemensamma krafter kunde genomföras trots den pågående pandemin. Därmed kan vi välkomna flera nya personer till ett spännande och varierande yrke med goda framtidsutsikter.

Det första kvartalet är det alltid högtryck i vår bransch. Och i år är det särskilt mycket att ta hänsyn till. Men trots mycket jobb och långa arbetsdagar talar många ändå varmt om det intensiva arbete som nu görs för att hjälpa landets företag genom coronapandemin.

På FAR:s agenda finns som alltid att följa och påverka utvecklingen i omvärlden. En av de stora frågorna är EU:s taxonomiförordning, som gäller från och med 2021. Taxonomin är ett gemensamt klassificeringssystem som möjliggör jämförbarhet mellan vad som är hållbart och inte hållbart ur miljösynpunkt. Syftet är att förflytta kapital till investeringar som klassas som hållbara. Det är ett spännande område som FAR:s specialistgrupp Hållbarhet har ägnat mycket tid åt under hösten. Och med runt 40 000 remissvar när förordningen var ute på remiss i slutet av förra året kan jag bara konstatera att intresset är mycket stort!

VI HAR FLER AKTUELLA FRÅGOR med koppling till hållbarhet, som icke-finansiell rapportering, EU Non Financial Reporting Directive, och informationskrav kring hållbarhetsaktiviteter, EU:s Disclosure Regulation. Vi går allt mer mot ett globalt regelverk kring hållbarhetsfrågor, och precis som inom andra områden förespråkar FAR tydliga och förutsägbara regler, baserade på principer och förenkling där det är möjligt. De tankarna har vi också med oss i den angelägna frågan om revision av mindre komplexa företag, Less Complex Entities, där arbetet fortskrider på global nivå. 2021 inleddes med ett nordiskt möte om hur det regelverket kan se ut och vi kommer att ha stort fokus på detta arbete under hela 2021.

Jag ser fram emot ett fortsatt innehållsrikt och spännande år! ●

På Karins agenda:

- CEO-möte IFAC, här samlas ledarna för FAR:s motsvarigheter i hela världen, digitalt i år såklart.
- EU:s taxonomiförordning, hur den kan implementeras på ett sätt som skapar mervärde.
- Kommunal räkenskapsrevision, snart ute på remiss.

KARIN APELMAN är generalsekreterare och VD i FAR.

Värdefulla tips inför kvalitetskontroll skatt

Har du blivit kallad till kvalitetskontroll skatt? Så kan du bäst förbereda dig.

INFÖR EN KONTROLL ska den auktoriserade skatterådgivaren eller byrån ha lämpligt och relevant underlag samt material på plats, som kvalitetskontrollanten/erna ska titta på.

Det förekommer alltså ett visst förberedande arbete för byrån. Kontrollanten tar kontakt, man ska komma överens om tid och särskild information ska samlas in. Sedan tittar kvalitetskontrollanterna på skatteverksamhetens riktlinjer och rutiner vad gäller kvalitets-säkring – samt gör stickprov på några av de auktoriserade skatterådgivarna och tittar på vissa av deras uppdrag.

– De största bovarna är att man inte har dokumenterat på ett tillräckligt bra sätt. Det är också vanligt att man inte dokumenterat eller sparar ner den gransk-

ning/ kvalitets-säkring som en kollega (fyra-ögon principen) har gjort, säger Cecilia Arrhenius, kvalitetskontrollant hos FAR.

5 tips – tänk på det här inför kvalitetskontroll skatt:

- Ha rutiner när du tar dig an en ny kund för att undvika att hamna i olika fallor, som oberoendeproblematik.
- Ha rutiner kring hur du sparar ner information.
- Gör regelbundna interna kontroller och uppföljning av kunder och uppdrag.
- Ju mer som finns färdigt på plats inför att kvalitetskontrollanten kommer, desto mer effektiv blir kontrollen.
- Kvalitetskontrollanten kommer att hjälpa dig och byrån att bli bättre! ●

Sofia Hadjipetri Glantz

Mest läst på
tidningenbalans.se

1 10 mest lästa på Balans 2020

Coronarelaterade artiklar, nyheter om revisorsprovet, lönestatistik, jämställdhet och modernisering av bokföringslagen.

2 Skarpt läge för DAC6 – det här gäller

Nu börjar implementeringen av informationsplikten för skatterådgivare och i viss mån revisorer gälla. Det här ska du tänka på vid gränsöverskridande arrangemang.

3 Lönestatistik för revisionsbranschen 2020

Är du revisor eller redovisningskonsult? Och arbetar du på revisionsföretag i storstad eller mindre ort? Här är Akavias senaste lönestatistik.

4 Tentand om revisorsprovet: "Snabbaste sex timmar jag upplevt"

I början av januari genomförde drygt 200 personer revisorsprovet på nio orter i Sverige. Elvira Stehn var en av tentanderna som skrev i hemstaden Luleå.

5 Experten: 9 frågor och svar om moms i lantbruket

Momsfrågor i lantbrukssektorn kan vara kniviga och behovet av rådgivning är stort. Balans har vänt sig till skattejuristen Fredrik Rosén för att få svar på några av de vanligaste frågorna.

Hur jobbar ni med mångfald?

ANNA PONTÉN HR och partner Deloitte.

– Vi utgår från klienternas behov och bygger därför diversifierade team som skapar bättre lösningar, eftersom uppgiften måste kunna betraktas ur fler perspektiv. Vi har valt att lyfta fram inkludering som en av Deloitte's fem gemensamma värderingar, Foster Inclusion. Detta tydliggör vår strävan att en individ ska kunna vara sig själv och känna sig uppskattad och behövd inom Deloitte, oavsett vad man har för bakgrund.

PIA HÅKANSSON People & Culture Director, Grant Thornton

– Jämställdhet, mångfald och inkludering skapar affärsnytta och vi har mätbara mål i vår affärsplan. Som till exempel att uppnå en jämställd partnersgrupp, att ingen medarbetare ska uppleva diskriminering och att en viss andel av våra medarbetare har utländsk bakgrund. Det har också en direkt koppling till vår attraktivitet som arbetsgivare, inte minst för den yngre generationen som vill ha dynamik – inte en organisation där alla är likadana.

DANIELLA BALI Auktoriserad Redovisningskonsult FAR, kontorschef & Grow

– Vi är mångfald! Med åtta anställda och sex nationaliteter är vi sedan länge mångfald. I dag har vi tagit steget vidare och arbetar mycket för och med inkludering med våra kunder. Det vill säga, vi tittar på hur våra kunders ledning och anställda ser ut när rätt tillfälle ges. Eftersom vi lever som vi lär är detta sällan eller aldrig ett problem att nå fram med.

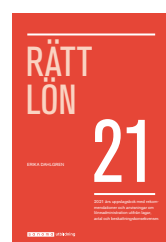
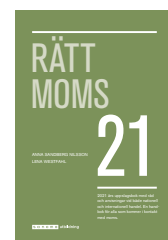

RÄTTSERIEN 2021

Med Rättserien får du koll på lagar, regler och nyheter inom ditt område.
Tryckt, digitalt eller både och?
Välj den lösning som passar dig.

Beställ på ekonomionline.se idag

Pandemilag

Lagen alla pratar om. Tillfällig lag som trädde i kraft 10/1 och gäller till 30/9 i år. Ger regeringen rätt att bland annat stänga ner köpcentrum och andra handelsplatser.

Digitala

signaturer

- det här gäller

Fokus
på digitala
signaturer

Att signera dokument digitalt har blivit allt vanligare i branschen. Men det finns utmaningar. Uppfyller exempelvis lösningarna på marknaden **KRAVET** på avancerad elektronisk underskrift?

text: **Sofia Hadjipetri Glantz**

UNDERSKRIFTEN REVISIONS- OCH rådgivningsbranschen använder för att signera vissa dokument digitalt heter avancerad elektronisk underskrift. Att signaturen verkligen uppfyller lagkravet är däremot svårt att få en säker garanti på.

Det finns totalt tre typer av signaturer; elektronisk underskrift, kvalificerad elektronisk underskrift, samt avancerad elektronisk underskrift. I revisions- och redovisningsbranschen är det alltså avancerad elektronisk underskrift som används för att skriva under revisions- och redovisningsberättelser, då det föreskrivs i lagen.

Det elektroniska sättet att signera dessa dokument – och som får allt större plats i branschen – är ett självklart steg framåt i digitaliseringsprocessen.

KONTROLLEN SKA I NORMALFALLET GÖRAS innan affärsförbindelsen etableras, alltså innan avtalet skrivs under. För högrisk kunder kan ytterligare kontrollåtgärder vara befogade.

Viktigt att komma ihåg är att revisorn och konsulten som använder avancerad elektronisk underskrift måste säkerställa att all data sparas inom EU, det gäller sedan 25 maj 2018 då nya dataskyddsförordningen GDPR togs i bruk.

Under coronavåren 2020 och månaderna som följde noterade XBRL-föreningen, som består av programvaruföretag, kreditupplysningsföretag, myndigheter, samt medlemmar som arbetar med revision, redovisning, skatt och lön, att användningen av digitala underskrifter ökade lavinartat.

XBRL-föreningen började därför fråga sig: Alla de lösningar som används på marknaden, uppfyller de kravet på avancerad elektronisk underskrift? Det ska visa sig att det aldrig går att garantera att så är fallet. Och nu höjs röster för en certifiering av den avancerad elektronisk underskriften. ●

FOTO: GETTY IMAGES

Digital signering av dokument har ökat lavinartat.

”Har rätt att granska”

Post- och telestyrelsen (PTS) har rätt att granska icke kvalificerade leverantörer, alltså tillhandahållare som erbjuder avancerade elektroniska underskrifter, om de inte uppfyller lagstiftningen.

Björn Scharin arbetar på avdelningen för säker kommunikation på Post- och telestyrelsen (PTS), tillsynsmyndigheten som bland annat bevakar post och elektronisk kommunikation i Sverige.

Hur arbetar PTS med tillsynen av digitala signaturer?

– Vi bedriver kontroll av kvalificerade tillhandahållare. Vid misstanke, eller konstaterat fakta, att man inte uppfyller EU-förordningen har vi rätt att granska även icke kvalificerade tillhandahållare, till exempel tillhandahållare av avancerade elektroniska underskrifter. Både kvalificerade och icke kvalificerade betrodda tjänster har en skyldighet att anmäla incidenter som inträffar, svarar Björn Scharin.

Skulle certifiering av avancerad elektronisk underskrift kunna vara en väg att gå?

– Den typen av krav finns för kvalificerade tillhandahållare. Men inte för icke kvalificerade sådana, som till exempel tjänster för skapande av avancerade elektroniska underskrifter. I dag finns två kvalificerade tillhandahållare i Sverige. Det innebär att de har anmält sig till PTS och innan anmälan genomgått en certifiering av ett ackrediterat certifieringsorgan i enlighet med kraven i eIDAS-förordningen. En av dessa levererar kvalificerade elektroniska underskrifter.

Hur vet man att en leverantör som utger sig för att tillhandahålla en avancerad elektronisk underskrift faktiskt kan det?

– För att ta reda på det får man fråga den tillhandahållare man väljer. Hur lever tillhandahållaren upp till de krav som finns på en avancerad elektronisk underskrift? Det handlar då om hur underskriften i fråga är knuten till den som skriver under, hur personen identifieras, hur tillhandahållaren säkerställer att ingen kan utge sig för att vara personen och hur förändring av den data som skrivs under kan upptäckas.

Hur kan revisorn och redovisningskonsulten kontrollera att den avancerade elektroniska underskriften är korrekt?

– Den som behöver göra kontrollen kan använda antingen en tjänst, kallad valideringstjänst, för detta eller i vissa fall inbyggd kontrollfunktion i en programvara. Flera tillhandahållare av tjänster för avancerade elektroniska underskrifter erbjuder även validering av underskriften.

– Först bör man kontrollera att man använder en tillhandahållare man litar på och vars tjänst har använts för att skapa underskriften. Sedan kontrolleras att giltighetstiden inte har gått ut för de certifikat eller andra medel som används för att skapa underskriften, och att dessa inte har spärrats.

– Den avancerade elektroniska underskriften är i slutändan en krypterad kontrollsumma av den information som är underskriven. Den sista delen av kontrollen är att se att kontrollsumman blir densamma, vilket innebär att innehållet inte har förändrats sedan det skrevs under. ●

FOTO: PTS

”Hur lever tillhandahållaren upp till de krav som finns på en avancerad elektronisk underskrift?”

”Man är i händerna på leverantörerna”

FOTO: LISELOTTE VAN DER MEIJ

Det borde finnas en oberoende part som kan intyga att den digitala signaturen är korrekt. Det säger Sara Orback, föreningsjurist på FAR.

– I dag finns inget system där man vet om den avancerade elektroniska underskriften är helt säker. Det är ett stort problem. Samtidigt är budskapet från lagstiftaren, EU-kommissionen, att man är angelägen om att man ska kunna använda digitala signaturer, säger Sara Orback, föreningsjurist på FAR.

ENLIGT EIDAS-FÖRORDNINGEN SKA fyra krav uppfyllas (se faktaruta). Det finns däremot olika sätt att tolka kriterierna, påtalar FAR:s föreningsjurist.

– Vi behöver myndigheternas hjälp att reda ut vad som gäller. Att vara hänvisad till att lita på de privata aktörer som själva säger att de uppfyller kraven är

otillräckligt. Det behöver finnas någon form av certifiering, understryker Sara Orback.

I NULÄGET FÖREKOMMER certifiering av kvalificerad elektronisk underskrift. Däremot existerar inget sätt att certifiera en avancerad elektronisk underskrift, som ju är det branschen använder eftersom det är vad som föreskrivs i lagen.

– Om jag har en årsredovisning framför mig och är trygg med att alla har skrivit under med sina signaturer, då måste jag kunna utgå ifrån att det är så. Enligt de signaler från Bolagsverket som vi har fått är utgångspunkten att vi bör kunna lita på leverantörerna. Men det skulle ge en ökad trygghet med en oberoende part som kan intyga att den digitala signaturen uppnår kriterierna för avancerad elektronisk underskrift, Sara Orback. ●

Tre typer av underskrifter:

Elektronisk underskrift:

Uppgifter i elektronisk form som är fogade till eller logiskt knutna till andra uppgifter i elektronisk form och som används av undertecknaren för att skriva under.

Avancerad elektronisk underskrift:

En elektronisk underskrift som uppfyller kraven enligt artikel 26 (se faktaruta intill). Denna underskrift används av revisions- och rådgivningsbranschen.

Kvalificerad elektronisk underskrift:

En avancerad elektronisk underskrift som skapas med hjälp av en kvalificerad anordning för underskriftsframställning och som är baserad på ett kvalificerat certifikat för elektroniska underskrifter.

KÄLLA: EIDAS-FÖRORDNINGENS ARTIKEL 3, DEFINITIONER. (EU-REGLERING PÅ OMRÅDET, REDS.ANM.).

FÖRORDNINGEN: "EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG."

FOTO: GETTY IMAGES

En avancerad elektronisk underskrift ska uppfylla följande krav:

- Den ska vara unikt knuten till undertecknaren.
- Undertecknaren ska kunna identifieras genom den.
- Den ska vara skapad på grundval av uppgifter för skapande av elektroniska underskrifter som undertecknaren med hög grad av tillförlitlighet kan använda uteslutande under sin egen kontroll.
- Den ska vara kopplad till de uppgifter som den används för att underteckna på ett sådant sätt att alla efterföljande ändringar av uppgifterna kan upptäckas.

KÄLLA: EIDAS-FÖRORDNINGENS ARTIKEL 26, KRAV MED AVSEENDE PÅ AVANCERADE ELEKTRONISKA UNDERSKRIFTER. (EU-REGLERING PÅ OMRÅDET, REDS.ANM.).

FÖRORDNINGEN: "EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG."

Lagerbolag

Köp ett lagerbolag av oss idag. Under dagen kan du lämna ett startklart aktiebolag till din kund.

Köp ett lagerbolag av oss så slipper du och din uppdragsgivare väntetiden hos Bolagsverket. Våra lagerbolag ligger färdiga för start. Varför ska du köpa just av oss? Här får du tre skäl:

Firmabesked direkt!

Vi bedömer firman utifrån vår erfarenhet.

Vi känner Bolagsverket

Du får ny firma utan onödig fördröjning tack vare bra förhandsbedömningar och egen praxisbank. Alla våra medarbetare har PRV-bakgrund (nu Bolagsverket).

Vi säljer inte till vem som helst

Vi vill endast sälja till seriösa förvärvare. Våra lagerbolag kan därför bara köpas av advokatbyråer, revisionsbyråer samt på rekommendationer.

Ring oss redan idag. 060-16 81 50

Bolagsrätt

BOLAGSRÄTT SUNDSVALL AB

Box 270 Tullgatan 18 851 04 Sundsvall. Tfn 060-16 81 50
Email info@bolagsratt.se. Hemsida www.bolagsratt.se

Nilsson grafisk form

Lagregler

Köp ett lagreglerpaket. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL.

Förpackning

Vi erbjuder ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL.

Vi känner till lagreglerna

Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL.

Vi säljer till ett stort antal företag

Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL. Det är ett paket som innehåller lagregler för alla företag som ska redovisa enligt XBRL.

Ring oss idag på 08-18 81 20

Bolagsrätt

BOLAGSRÄTT 2020-2021 AB
Box 270 Tilläggs 18 821 04 2020-2021 AB
Email: info@bolagsratt.se. Hemsida: www.bolagsratt.se

Milsson & Jönsson

FOTO: EY

”Det behövs tydlig vägledning”

Om en årsredovisning skulle vara signerad med en signatur som inte riktigt uppfyller kraven – innebär det då att årsredovisningen inte är angiven på rätt sätt? Och vad har styrelsen för ansvar?

När Björn Rydberg i egenskap av XBRL:s ordförande identifierade att de digitala underskrifterna exploderade under första halvan av 2020, försökte han utröna hur man som användare ska kunna bedöma att den avancerade elektroniska underskriften är hundra procent legitim.

– **DET HÄR** är ett område som har hög aktualitet för våra medlemmar i XBRL-föreningen. Det är en EU-förordning som styr hur signaturerna ska vara konstruerade och det finns ramar och regelverk för tillförlitligheten på signaturen. Leverantören säger själva att de har byggt lösningar som uppfyller kraven, men det är svårt för användaren att bedöma eller värdera, säger han.

– När vi får in en handling från en kund som har signerat digitalt ska vi använda det som underlag i våra bedömningar. Det kan vara en årsredovisning, signerad av ordförande och VD, och då måste vi veta att handlingarna uppfyller lagkraven. Regelverket är snårigt, även för oss som jobbar på stora byråer och har experter att tillgå, fortsätter Björn Rydberg som också är associate partner på EY.

UNDER 2020 SKICKADE därför XBRL-föreningen ut en enkät till tjugo leverantörer som tillhandahåller tjänster inom digital signering, med frågor som handlade om just hur de har byggt upp avancerade elektroniska underskrifter. Tio svarade.

– När vi analyserade svaren och läste mellan raderna blev vi tveksamma till om fyra av leverantörer verkligen uppfyllde kraven, säger Björn Rydberg.

Han uppmanar alla som använder digital signering att fråga sin leverantör hur de säkerställer att den avancerade elektroniska underskriften verkligen uppfyller lagkraven som finns.

– Det behövs tydlig vägledning. PTS certifierar en del signaturer, men inte avancerade elektroniska underskrifter. Skulle det kunna vara en väg att gå? ●

Markus Lindqvist på Five Accounting

”Jag jobbar inte med siffror längre. Jag jobbar med företagare och affärer. Jag jobbar med relationer.

Från traditionell konsult till företagarens viktigaste vän.

Att automatiseringen av bokföring och redovisning har sparat tid för redovisningskonsulter vet alla. Men det sparar även tid åt kunden. Det har Markus Lindqvist tagit fasta på. Han ser stor potential i vad man kan göra med tiden och vilka affärsmöjligheter det skapar.

På Five Accountings kontor i Onsala är grundaren Markus Lindqvist den enda som sitter på kontoret. Efter hårdare restriktioner ekar det tomt. Däremot rullar arbetet med kunderna på i högre takt än vanligt.

– En del av affärsidén när vi startade Five Accounting tidigt i somras var att göra all löpande redovisning digitalt. Det är jag extra nöjd över nu. Även om anledningen var att vi istället får jobba med roligare saker - att vara rådgivare till kunderna.

Automatiseringen förändrar yrket
För fem år sedan var Markus på en föreläsning där man pratade om hur all

ekonomisk redovisning skulle sköta sig själv i framtiden. Han beskriver det som att han då blev orolig men har nu ändrat inställning.

– Idag ska man nog inte välja detta yrke om man bara vill sitta tyst bakom en skärm. Automatiseringen har förändrat karaktären på vårt yrke. För mig är det bara positivt.

Tack vare automatiseringen av den löpande redovisningen, som Markus menar att alla kan erbjuda, sparar kunden tid och prioriterar annat. De utvecklar sitt bolag, utvecklar nya produkter och tjänster eller rentav startar nya bolag. Det menar Markus skapar ännu mer arbete för en rådgivande redovisningskonsult.

– Tänker man till så tappar man inget jobb på grund av digitaliseringen. Tvärtom. När kunden sparar tid på administration utvecklar de sin verksamhet och behöver stöd i det. Jag upplever att jag har ännu mer kontakt och djupare relation till mina kunder idag än för fem år sedan.

Stöd till VD och ägare

VD och ägare i bolag är ofta ensamma i sin roll. Det har Five Accounting snappat upp. Markus bedömer att 6/10 rådgivningstimmar är hängivna icke-ekonomisk rådgivning till just VD och ägare. Det kan handla om utmaningar i bolaget, personalfrågor eller affärsmodeller. Markus beskriver det som att han snarare blivit en del av kundernas företag än en extern konsult.

En stor fördel som Markus ser är att även mindre byråer idag har större chans på stora kunder idag än tidigare. Skillnaden är att den löpande bokföringen idag inte skiljer sig så mycket mellan storleken på bolag. Likaså öppnar det nya klimatet upp för nya affärsmodeller.

– Vi har som mål att alla våra kunder ska arbeta på fastpris. För att komma fram till vilken nivå som är rimlig arbetar vi löpande med kunder i några månader, för att därefter sätta månadskostnaden. Det har verkligen gjort samarbetet enklare.

Vägleds av en tro på
allas lika värde.

LEDANDE LAGSPELARE

PwC:s nya VD representerar en ny generation ledare med starkt fokus på digitalisering, mångfald och hållbarhet. Lust snarare än jakt har varit vägledande för Sofia Götmar-Blomstedts karriär. Liksom villkoret att få vara sig själv, med tid för familj och fritid.

text: **Rakel Lennartsson**
foto: **Lisa Wikstrand**

sofia Götmarm-Blomstedt såg sig inte som ett VD-ämne. Hon hade förvisso erfarenhet av ledarskap och var redan Assurance-chef, men chefskapet har aldrig varit ett mål i sig. Hon beskriver sig själv som lust-driven och tror att den in-

ställningen kan ha bidragit till att hon inte upplevt sitt kön som ett hinder, fastän hon verkar i en bransch som har mycket kvar att bevisa på jämställdhetsområdet. Hon stimuleras av utmaningar, men klarar balansen, genom att värna sitt personliga liv med plats för familj och fritid.

För cirka sex månader sedan tillträdde du som första kvinnliga VD:n för PwC Sverige. Beskriv processen: hur blir man VD för Sveriges största revisionsbolag?

– Jag hade ingen tanke på att bli VD, jag trodde att andra var förutbestämda för rollen. Sedan förstod jag genom samtal med seniora kollegor att de ville ha den typen av ledarskap som jag stod för. När jag insåg att jag skulle få göra det jag brinner för och göra det på mina villkor var jag plötsligt intresserad. Men det var en process att bestämma sig, och jag tackade inte ja förrän jag var övertygad om att jag skulle kunna fortsätta att vara den jag är.

Ja, vem är PwC:s nya VD? Hur skulle du beskriva ditt ledarskap?

– Jag har mycket energi och är bra på att inspirera andra. Jag har rätt mycket mod också. Baksidan är att jag inte har så mycket tålamod, utan vill att saker ska hän-

da snabbt. Sedan bryr jag mig väldigt mycket om andra och har ett genuint intresse av att andra ska utvecklas och må bra. Jag brinner för mångfaldsfrågor och inkludering. Jämställdhet är den första mångfaldsfrågan och den är bra att börja med, för alla känner någon av det andra könet och kan på det viset relatera till frågorna. Men jag tycker att vi har fokuserat för mycket på bara jämställdheten i Sverige. Jag brinner för mångfaldsfrågorna. Strikt affärsmässigt ger mångfald bättre resultat. Sedan vägleds jag också av en stark tro på alla människors lika värde.

Överlämningen var välplanerad, har du ändå haft några överraskningar under dina första sex månader som VD?

– Ja, det blev klart att jag skulle ta över efter Peter Nyllinge mer än ett år innan jag tillträdde och jag klev av från Assurance redan sommaren 2019. Det var fantastiskt att få ett helt år för att förbereda sig på att kliva in i rollen och lära känna hela verksamheten i grunden. Vad vi inte visste då var vilken fördel det skulle bli att vara två när covid-19 slog till. Vi hade en affärsplan som var till 80 procent färdig när vi fick ställa om till en ny verklighet. Jag fortsatte att arbeta strategiskt på mellanlång sikt, medan Peter Nyllinge kunde ta hand om det dagliga operativa arbetet.

På vilket sätt förändrades ert affärsplanearbete av coronakrisen?

– Det fanns delar i den ordinarie affärsplanen som fortsatte att vara relevanta, exempelvis när det gäller digitalisering och rekrytering. Men vi bestämde oss för att skapa ett hållbart företag som var anpassat till det nya normala. Digitaliseringen var en viktig del i den ursprungliga planen och blev ännu viktigare, men

Pandemin var ett
wake up call för Sofia
Götmar-Blomstedt.

Har inte behövt avstå något för karriären.

”Vill man skapa förtroende är det viktigt att kunna ta ställning”

på ett annorlunda sätt. Det blev lite mindre strategiskt och lite mer här och nu. Vi hade aldrig gjort den snabba digitala omställningen som individer, om det inte hade varit för krisen. Som jag ser det hade Greta Thunberg skapat en awareness som gjorde att krisen kom till oss på ett mer personligt vis. Pandemin var ett wake up call, vi behöver bry oss mer om den värld vi lever i.

Du är den första kvinnan att leda PwC, hur ser du på kvinnors möjligheter att göra karriär i branschen, och vad tror du har varit avgörande för att du skulle lyckas?

– Mångfaldsfrågor är viktiga för mig och inkludering och jämställdhet är en del av det arbetet. Det handlar om att utmana normer. Inte om att kvotera utan om att coacha varje person individanpassat. Mitt mål är att PwC ska vara ett bolag där alla känner att de får vara sig själva. När jag hör min dotter, som pluggar juridik i Lund, och hennes vänner prata om vad som väntar dem i yrkeslivet blir jag motiverad att arbeta för att förändringen ska ske snabbare.

– För egen del kan jag inte säga att jag hindrats av att jag varit kvinna, kanske har det tvärtom gynnat mig. Tre gånger har jag blivit befördrad under föräldraledigheter och när jag blev partner hade jag redan tre barn. Jag har inte behövt avstå någonting för att göra karriär. Men jag har heller aldrig satt upp mål, utan jag är en lustdriven person som vill utvecklas och lära mig nya saker och jag har gjort det i stället för att fokusera på titlar. När jag blev partner 2009 var det för att jag ville vara med och driva företaget framåt, men jag kunde bara tänka mig att göra det om jag fick fortsätta att vara Sofia, att förutom revisor vara både mamma och fru och hinna med att träna. Min största seger är att jag har kunnat fortsätta vara kvinna, vara Sofia.

Ni har några av de främsta hållbarhetsexperterna inom ert bolag, lever PwC som ni lär, tycker du?

– PwC började jobba intensivt med hållbarhet redan runt 2006-07 och hade en av landets främsta hållbarhetsexperter (Lars-Olle Larsson, reds anm). Han var nog lite före sin tid, och sedan kom finanskrisen och bromsade upp hållbarhetsarbetet. Men det innebär ändå att vi har marinerat oss själva under en längre tid i det tänket och våra egna hållbarhetsexperter har utmanat oss ganska ordentligt. Det har varit ganska tufft

Koncernredovisning med förvärvsregister och automatiserat kassaflöde? **✓ Ja.**

Likviditetsplanering? **✓ Javisst!**

IFRS 16-leasehantering? **✓ Givetvis.**

Egna konsulter i Stockholm, Göteborg och Malmö? **✓ Självklat!**

Över 300 koncerner som använder AARO? **✓ Ja, minst.**

Har vi välkomnat 45 nya kunder de senaste 12 månaderna? **✓ Det stämmer!**

många gånger, men det känns bra att de har utmanat oss och att vi får äta vår egen medicin.

Hur kan PwC ta samhällsansvar som bolag?

– Vi har ett initiativ som innebär att alla anställda får två hållbarhetsdagar att använda till ett eget hållbarhetsinitiativ. Jag gillar det greppet för det riktar in sig på oss som individer och de små sakerna som man kan göra i vardagen. Men vi behöver göra mer och jag är glad över Greta-effekten, det behövs någon som rör om i grytan. Jag blir också inspirerad av att tala med PwC:s globala strategichef Blair Sheppard. Han menar att hållbarhet är en megatrend som kommit för att stanna. Tidigare har det alltid varit så att hållbarhetsinitiativ prioriterats ned i lågkonjunkturer. Men den här gången ser vi så stora avtryck i vår miljö att det kommer fortsätta vara ett viktigt ämne. Företag måste våga ta ställning och stå upp för det som är rätt, som PwC i USA gjorde när det gäller Black Lives Matter. Vill man skapa förtroende är det viktigt att kunna ta ställning.

Hur har digitaliseringen förändrat er marknad och konkurrenssituationen? Var ser du dagens och morgondagens främsta utmaningar?

– Jag brinner verkligen för digitaliseringen för den

SOFIA GÖTMAR – BLOMSTEDT

Ålder:

51 år.

Yrke:

Revisor och VD för PwC Sverige.

Bor:

I villa centralt i Malmö.

Familj:

Maken Niklas och barnen Filippa, Rasmus och Ludwig.

Fritid:

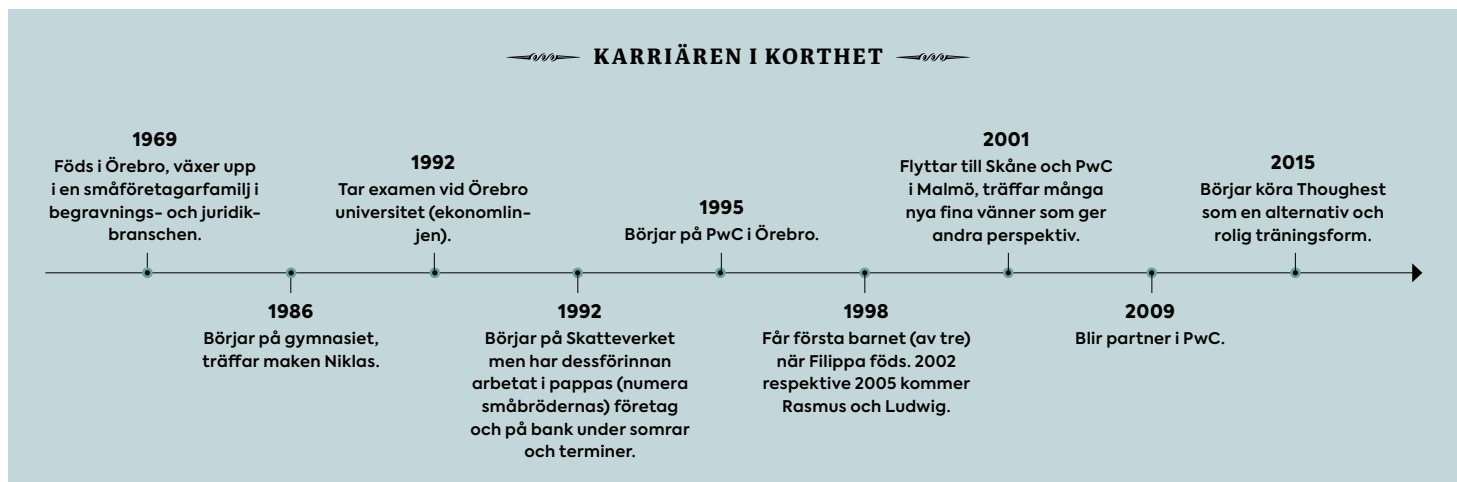
Främst familjen och träning, men gillar också att resa, både till värmen och snön.

kommer att skapa så mycket mer utvecklande arbetsuppgifter för våra medarbetare och högre värden för våra kunder. Digitaliseringen och AI innebär att vi kan arbeta med hela datamängder i stället för med stickprov, och leverera större trygghet till våra kunder. De tråkiga momenten i revisionen kan utföras av robotar så att vi människor kan fokusera på analysen och att skapa värde. Nu är det hög tid att revisionsstandarder anpassas till den här nya verkligheten.

Du menar att digitaliseringen löser en del av branschens stora utmaningar?

– Jag ser att digitaliseringen kan hjälpa oss att hantera några av branschens stora utmaningar, som att attrahera talanger och att överbrygga förväntansgapet. Vi behöver hitta sätt att ge medarbetarna utvecklingsmöjligheter tidigare i karriären, och det kan ske när robotar tar hand om de mer complianceinriktade arbetsuppgifterna. Genom att processa stora datamängder kan vi hantera risk bättre, göra mer precisa bedömningar och erbjuda nya tjänster inom ramen för revisionen. Sammantaget tror jag att det kommer att kunna ge en revision mer i linje med vad marknaden faktiskt förväntar sig. ●

KARRIÄREN I KORTHET

www.aaro.com

AARO

FAR Online

Ett smart verktyg för dig som vill vara uppdaterad med de senaste ekonomiska regelverken.

Alltid uppdaterade regler

Redovisning
Revision
Skatt
Finans

Uppslagsverket
Rättserien med
alla ekonomi-
termer

faronline.se

Läs mer och testa
gratis i två veckor!

FAR
online

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

GÖR EN LIVSVIKTIG INSATS

Bli månadsgivare på lakareutangranser.se

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÄKARE UTAN GRÄNSER

Nytt år, nya regler.

Du som är
FAR-medlem får
15 % rabatt på
all litteratur.

far.se/litteratur

Beställ här!

FAR

En konsult blir aldrig digitaliserad

Redovisning går att automatisera men inte rådgivning

Fokus på digitalisering

text: **Rakel Lennartsson**

illustrationer: **Rebecca Elfart**

ETT NÄRINGS LIV DÄR företagens redovisning genereras automatiskt i realtid och delas ögonblickligt med myndigheter eller kreditgivare. Så ser framtiden ut, enligt Nordic Smart Government (NSG).

Nordic Smart Government (NSG) är ett politiskt initiativ som ska göra Norden till världens mest hållbara och integrerade region 2030. Genom digitalisering och automatisering ska den administrativa bördan lyftas från de mindre företagen, så att de kan fokusera på det de är bäst på: innovera, producera och skapa tillväxt.

En animerad film på Bolagsverkets hemsida ger en bild av hur det nya enklare livet kommer att se ut för företagarna, när all ekonomisk information flödar sömlöst mellan olika intressenter – företagens redovisning genereras automatiskt i realtid och delas ögonblickligt med myndigheter eller kreditgivare. Visionen kan bli verklighet om bara Nordens myndigheter och företag enas om gemensamma standarder för datahantering. Men vilken blir konsultens roll i den här nya verkligheten?

ANNA KELLY ÄR PROJEKTLEDARE FÖR Nordic Smart Government på Bolagsverket. Hon har en bakgrund som managementkonsult på bland annat PwC. Nu ska hon förverkliga NSG i nära samarbete med andra myndigheter och näringslivets aktörer, FAR är en av dem.

– Om vi började om med ett blankt papper i dag skulle vi

Utvecklingen är obeveklig men ska inte ses som hotfull.

”Grunden för den processen måste vara att slutkunden äger sin egen information”

rita flödet annorlunda. Kartan vi har i dag är ett arv, vi skulle inte rita den likadant nu, säger hon.

HENNES BUDSKAP ÄR att utvecklingen är obeveklig, men inte ska ses som hotfull. Den drivs av digitaliseringen som gör det möjligt att hantera stora informationsmängder, vilket gör att data blir en värdefull råvara. NSG skapar inte förändringen utan är ett initiativ för att dra nytta av den, men på ett ansvarsfullt sätt, menar hon.

– Effektivt informationsutbyte är en av de saker som måste till för att NSG:s vision ska kunna uppfyllas. Grunden för den processen måste vara att slutkunden äger sin egen information, slår Anna Kelly fast.

Det är en princip som de flesta kan hålla med om, men i verkligheten saknas tydliga lagar och regler på området.

När allt större datamängder aggregeras i molntjänster blir dessa potentiella guldgruvor där datan är råvaran. Programvaruleverantörerna använder sig av informationen för att utveckla programvaran, men många är rädda för vad de skulle kunna göra. Allt från att ”stjäla” byråns kunder till att sälja datan vidare till tredje part.

ÄVEN OM DET råder konsensus om att kunden äger sin data, så uppstår svåra gränsdragningsproblem när datan flyter mellan flera aktörer: redovisningskonsulter, banker, programvaruleverantörer och myndigheter, som förädlar informationen på olika sätt. Vem har gjort vad? Vem har bidragit med värdet och vem ska tjäna pengar på det?

När nya aktörer kommer in på marknaden, oftast med helt digitala lösningar, suddas även gränserna ut,

mellan vad som är en redovisningsbyrå och vad som är en programvaruleverantör. Det går även att tala om en maktförskjutning där makt flyttas från byråerna, som har haft den exklusiva kundkontakten, till programvaruleverantören som genom att hantera kundens data i molnet upprättar en direktlänk med kunden.

Fortnox har på kort tid vuxit till Sveriges största molnbaserade ekonomisystem. Det Växjöbaserade företaget har i dag 350 000 kunder, ganska exakt en fjärdedel av Sverige 1,4 miljoner företag. Merparten av kunderna kommer via byråer och enligt Fortnox kommer byråsidan fortsätta att växa parallellt med att antalet direktkunder ökar.

- BYRÅERNA KOMMER inte att försvinna och Fortnox kommer fortsätta att vara programvaruleverantör, säger Camilla Skoog, som är ansvarig för byråkunder på Fortnox.

Hennes bedömning är att byråerna har en fortsatt viktig roll att fylla.

- Det har varit mycket manuell och repetitivt arbete i branschen, och mycket tid har lagts på att få in underlagen. När allt kommer in med automatik kan konsulterna i stället lägga tid på att skapa sig en större förståelse av vad det är kunden arbetar med, och lära känna siffrorna. Då kan de agera proaktivt med rådgivning och affärscoachning till sina kunder.

Trots sin styrkeposition är Fortnox ödmjuka inför framtiden.

- VI MÅSTE vara på tårna, säger Lars Alm, omvärldsanalytiker på Fortnox. I framtiden kommer det bli ännu vanligare att företagen köper en kombination av olika tjänster, inte att man som företagskund väljer en systemleverantör utan en sammanställning av olika tjänster.

Ett fullt genomförande av Nordic Smart Government 2030 kan innebära att 80 procent av marknaden för redovisningstjänster försvinna, enligt branschexperten Jan Söderqvist på Visma och Panalitix. Det är en dramatisk förändring, men det handlar om en strukturomvandling. Att dra slutsatsen att redovisningskompetens inte längre skulle behövas vore däremot ett missförstånd.

- Duktiga redovisningskonsulter kommer fortsatt att ha arbete, men arbetet kommer att se annorlunda ut och arbetstillfällen kommer sannolikt att skapas inom nya företag, säger Jan Söderqvist. ●

"Vårt arbete kommer att bli roligare"

Redovisningskonsulter som inte ställt om sitt arbetssätt måste göra det nu. Det tuffa budskapet skickar Petra Örjegen till sina branschkollegor. Samtidigt är möjligheterna fler än du kanske trodde.

Om det är bra för näringslivet och samhället i stort, måste vi bejaka det oavsett hur det drabbar branschen.

Så säger framåtlutade redovisningskonsulter som Balans har intervjuat om Nordic Smart Government (NSG).

- Jag tycker att NSG är en fantastisk grej, för jag ser hur det förenklar för företagandet. Självlärt kommer det att påverka konsulterna också, men även om jag är redovisningskonsult är ett fungerande näringsliv det viktigaste för mig, säger Petra Örjegen, grundare och vd på Stabilisator i Östersund.

Vid sidan av att driva fullservicebyrån Stabilisator är Petra Örjegen andra vice ordförande i Företagarna. Det kanske förklarar hennes inställning, men framför allt ser hon möjligheten till ett roligare arbete för konsulterna.

- Jag kan inte säga att bokföring är direkt roligt. Mitt fokus är företagandet och att vara med och utveckla det. Sen behövs bokföring som ett verktyg.

Branschkollegorna Mattias Segerbrand och Carl-Magnus Falk delar Petra Örjegrens optimistiska syn på utvecklingen.

- Effektiviseringen i NSG:s vision är fantastisk. Om den i sin tur tar bort redovisningsbranschens grundpelare må det vara hänt. Vi människor ska inte lägga vår energi på uppgifter som löses bättre av maskiner, säger Mattias Segerbrand, grundare av Saldo Redovisning - Årets framtidsbyrå 2017.

Carl-Magnus Falk är auktoriserad revisor och grundare av Falköga Revision samt utvecklare av redovisningsprogrammet Agoy. Han förutspår att framtidens redovisningskonsulter

kommer att kunna ta på sig betydligt större uppdrag än vad som hittills varit vanligt i branschen.

- När folk säger att branschen är rökt säger jag: Nej, tänk om! Se möjligheterna med större uppdrag och roligare, mer intressanta verksamheter.

Programvaran Agoy tar sikte på företag med en omsättning på 100–500 miljoner och 20–199 anställda.

- Sådana företag har ofta en ekonomiavdelning med 1–3 anställda.

När de här företagens vd:ar inser att de kan ersätta 3 tjänster med en halv tjänst kommer efterfrågan att öka massivt, säger Carl-Magnus Falk.

På Stabilisator i Östersund har man redan ett par kunder som använder byrån i stället för att ha en egen ekonomiavdelning. Petra Örjegen tror att fler företag kommer att göra det valet när konsulterna kan erbjuda både fler och vassare tjänster. Hon

uppmärksammar alla konsulter att automatisera bokföringen och rikta in sig mot rådgivning.

- Man måste ha ställt om nu eller tänka sig att göra det under året. Annars är man hopplöst efter, säger Petra Örjegen.

På Saldo i Stockholm har man tagit ett radikalt beslut som innebär att man ställer om hela verksamheten mot rådgivning.

- Vi kommer att behöva kliva av redovisningståget. Det innebär att vi kommer att släppa de minsta företagen och gå in på verksamheter som har fler än två anställda och hjälpa dem att driva företag, säger Mattias Segerbrand. ●

Revisorer får online-access till klienters digitala aktieböcker

AudiThor är en ny, unik tjänst som sparar massor av tid för revisionsfirmorna. – Både vid insamlandet och vid granskningen av klienternas aktieböcker sparar AudiThor tid för revisorerna, säger Henrik Kristensen, vd på Nordiska Värdepappersregistret (NVR).

NVR:s nya tjänst AudiThor ger revisorer automatisk access till digitala aktieböcker i alla aktiebolag som ska granskas. På detta sätt kan revisionsfirmorna spara massor av tid.

– Aktieböcker som förs i Word eller Excel tenderar ofta att antingen försvinna eller finnas i många olika versioner ... där ingen är rätt, säger Henrik Kristensen och fortsätter:

– Istället för att årligen ägna kraft åt att fråga efter och samla in uppdaterade kopior av klientbolagens aktieböcker kan du enkelt hitta det du behöver i inloggat läge.

Men det är inte bara tidsbesparing i själva insamlandet av informationen. AudiThor underlättar även själva granskningsarbetet.

– Istället för en mängd olika svårtol-

”

Aktieböcker som förs i Word eller Excel tenderar ju ofta att antingen försvinna eller finnas i många olika versioner ... där ingen är rätt!”

kade format, hittar du aktieböcker i ett standardiserat format. Alla förändringar är spårbara och du vet att det enbart finns EN digital aktiebok, säger Henrik Kristensen.

Dessutom förenklas även revisionsbyråns egna KYC-arbete då AudiThor ger access till mer detaljerad ägarinformation än vad en enkel slagning om verklig huvudman skulle ge.

– Som verksamhetsutövare kan man inte få en bättre kännedom om sina

klienter än via dess aktiebok och med AudiThor är det realtidsaccess.

AudiThor kompletterar NVR:s byrå-tjänst

NVR har även en byrå-tjänst för advokatbyråer, redovisningsbyråer, private equity-administratörer och andra organisationer som hjälper sina klienter med att digitalisera deras aktier.

– På detta sätt kan byrån få betalt för att spara tid. Men det är inte bara digital aktiebok som byrån kan erbjuda sina kunder, utan byrån kan enkelt bygga på med hela NVR:s produktutbud – från aktiebok online till optionsböcker och kapitalanskaffningstjänster, avslutar Henrik Kristensen.

Kom igång med AudiThor – kostnadsfritt.

- Logga in på AudiThor med Bankid på [NVR.se/audithor](https://nvr.se/audithor). Där finns alla bolag med digital aktiebok. Det framgår också vilka bolag som ännu saknar det.

Första partnern inom lön
på Grant Thornton.

Namn: Pernilla Broberg.
Ålder: 48.
Yrke och byrå: Auktoriserad Lönekonsult FAR. Partner och med i ledningsgruppen för löneservice på Grant Thornton.
Utbildning: Ekonomisk linje på gymnasiet. Receptionist på revisionsbyrå. Inredningsbutik på NK i Stockholm, fick där upp ögonen för lönefrågor. YH-utbildning Löneekonom på Frans Schartaus Handelsinstitut. Arbete med lön och ekonomi på dåvarande DUKA. Lönekonsult på BTR. På Grant Thornton sedan 2010.
Familj: Man och barnen Pontus, 19, Clara, 17. Två katter.
Bor: Radhus i Skälby, Järfälla, Stockholm.
Fritid: Älskar att resa när det är möjligt, särskilt Alperna på vintern och till den nya favoriten Florida. Gillar att åka slalom, umgås med vänner och är en stor supporter av dotterns discodans.

”Jag vill sprida löneglädje”

Efter en mångfacetterad karriär är Pernilla Broberg numera Auktoriserad Lönekonsult FAR, med i ledningsgruppen för löneservice samt första partner inom lön på Grant Thornton i Sverige.

– Nu är jag en förebild för alla som arbetar med lön. Det här är ett kvitto på att vår yrkesroll är viktig. Det känns jätteroligt, säger Pernilla Broberg.

Under pandemin har hon märkt en ökad respekt och förståelse för det jobb lönemedarbetarna gör, där hennes och kollegornas expertkunskaper blivit allt mer eftersökta då frågor om krispaketen hamnat i deras knän.

– Jag vill sprida löneglädje! När jag började jobba med lön pratades det om den berömda ”knappen” och: ”Hur svårt kan det vara?” Men vi växer, det finns potential i löneaffären.

Första arbetet efter ekonomisk linje på gymnasiet var som receptionist på revisionsbyrå. Därefter tog Pernilla jobb på inredningsbutik på NK i Stockholm.

– Jag fastnade i personalfrågor, rekrytering och lönedelarna.

I samband med att de två barnen föddes påbörjade Pernilla en YH-utbildning för att bli löneekonom. Ett par olika konsultjobb avlöste varandra, tills en rekryteringsbyrå ringde och frågade om hon ville

börja på för henne då okända Grant Thornton.

I elva år har karriären varit spikrak; lönekonsult, manager, gruppchef, med i ledningsgruppen för Löneaffären och sedan 2019 är hon partner.

– Hösten 2014 upptäcktes att vår son hade en hjärntumör. Under två år genomgick familjen en otroligt tuff resa. Samtidigt vägrade sonen vara sjuk och gick till skolan, så då gjorde vi runtomkring samma sak. Jag kunde fokusera på kunderna, kollegorna och mitt jobb. I dag är vår son helt återställd.

– Jag blev tilltufsad, men påverkades framförallt genom att min inställning blev: Allt är möjligt. ☺

Sofia Hadjipetri Glantz

Karriärtips!

Arbeta hårt, var ständigt nyfiken och engagerad. Låt saker få ta tid. Ha en gnutta mod och tänk att allt är möjligt.

Boka vårens utbildningar!

Förstklassiga utbildningar för dig som jobbar med skatt och ekonomi. Håll dig ajour på området och kompetensutveckla dig tillsammans med våra uppskattade utbildare. Välj den kurs som bäst passar dig!

Läs mer och anmäl dig på
wolterskluwer.se/utbildningar

Wolters Kluwer
When you have to be right

RMail *RMail: när det verkligen är viktigt!*

Frama Svenska AB

VILL DU GDPR SÄKRA DIN E-POST?

Med RMail kan du enkelt skicka dina viktiga e-mail krypterade där endast avsändaren behöver programmet. Sedan 2018 får man inte skicka e-mail innehållande personliga data, men med RMail kan du göra det och du kan också skydda dina andra viktiga mail.

Läs mer på www.frama.se/rmail • tel. 08-359035 • jonas.landreus@frama.se

FRAMA
mail. message. managed.

Now,
for tomorrow

Baker Tilly Stockholm växer!

Vi söker kvalificerade revisorer och erfarna redovisningskonsulter med egna kundstockar.

Dags att trappa ner?

Hos oss finns det yngre revisorer och redovisningskonsulter med möjlighet att ta över en befintlig kundstock på bästa sätt med kunden i fokus. Vi ser till att du kan avsluta din karriär på ett, för alla parter, smidigt sätt. Vi sitter i en trevlig lokal, centralt belägen med möjlighet till eget rum och med parkering direkt i huset.

Baker Tilly Stockholm grundades 1992 och är idag ett 30-tal anställda. Vi är en lokalt ägd byrå med komplett utbud av skatt, redovisning, rådgivning och revision. Vi ingår i det internationella nätverket Baker Tilly som idag har kontor på ett 70-tal orter i Sverige. Vårt personliga engagemang i kombination med resurserna och specialistkompetensen inom Baker Tilly International gör oss unika.

Vill du bli partner hos oss?

Vi ger dig möjlighet att utöka din verksamhet tillsammans med oss. Vi sätter kunden i fokus genom ett personligt engagemang, tillgänglighet och proaktivitet. Vi expanderar löpande med nya medarbetare och kunder. Vår målsättning är att växa med ca 15% per år under de närmaste fem åren. Som partner kommer du att vara delaktig i att utveckla och driva vår byrå framåt.

Baker Tilly är en annorlunda och roligare revisionsbyrå i en bransch under snabb förändring. Vi tror att våra kunder vill ha en revisor som brinner för företagande. En revisor som är trygg, positiv, ser möjligheter och pratar så att folk förstår.

bakertilly

Intresserad? Kontakta oss!

Mikael Jennel
Auktoriserad revisor, VD, partner
+46(0)8 787 62 17
Mikael.jennel@bakertillystockholm.se

Baker Tilly Stockholm KB
Luntmakargatan 46
+46(0)8 787 62 00
www.bakertillystockholm.se

Mindre snack – mer affärer

Stor satsning på rådgivning, digitalisering i praktiken och kontroll över tiden. Det är tre element som sammanfattar hur JDG Revision jobbar. I höstas nominerades byrån till Årets Framtidsbyrå

Marika Bjurström, Daniel Linsten och Anna Ingman på huvudkontoret i Uddevalla.

text: **Sofia Hadjipetri Glantz**
foto: **Katja Ragnstam**

Eftermiddagshäng. Byrån har en hög IT-nivå och började jobba med den interna IT-kommunikationen för många år sedan.

F

BYRÅN I SIFFROR

Grundades år:
2006.

Antal anställda:
14.

VD:
Daniel Linsten.

Omsättning 2020:
14 mkr.

okus på rådgivning har JDG Revision egentligen haft de senaste tio åren, ungefär i samband med att FAR:s första framtidsstudie publicerades. Men för cirka två år sen bestämde man sig för att gå all in. Det var då byrån började med paketering av tjänster och fast prissättning.

Under hösten 2020 startade JDG en rådgivningsutbildning för samtliga fjorton medarbetare.

– **ALLA MÅSTE INTE BLI** rådgivare, men alla behöver vara med och förstå behovet av rådgivning. Kundkännedom och affärsmässighet ska finnas hos samtliga. Sedan är det inte meningen att alla på byrån ska kunna leverera alla typer av tjänster, det blir inte bra då, säger Daniel Linsten.

Han är auktoriserad revisor och VD på JDG Revision, som han var med och grun-

dade i Uddevalla 2006. I dag finns man även i Trollhättan och i Kungshamn.

Anna Ingman, auktoriserad revisor och ekonomichef, har också varit med sedan starten och håller numera till på kontoret i Trollhättan.

– Förutom att vi tog tag i att utveckla våra rådgivningstjänster, såg vi också över hur vi fördelade vår tid. En av våra styrkor hur vi jobbar med vår planering, det har hjälpt oss alla få bort stress och puckeln på våren, säger hon.

Det ledde till att byrån fick förändra kundernas beteende. Vilket "98,5 procent reagerade bra på."

– **KUNDERNA FICK HELT ENKELT** börja lämna in material efter våra deadlines. För oss har det blivit fantastiskt mycket bättre, vi har kontroll över situationen och har alltid god tid kvar till våra myndighets-deadlines, fortsätter Anna Ingman.

Och storstädningen på JDG bara fortsatte den där vintern 2018. Man bestämde sig för att digital expertkompetens behövdes

på byrån, varefter man anställde Marika Bjurström, med titeln digital coach och redovisningskonsult. I tjänsten ingår även rollen som säljare.

– Jag håller i utbildningar och hjälper kunderna digitalisera sina affärsverksamheter. Det innebär att jag skannar av marknaden, för att hitta vilka program som skulle kunna funka i de olika branscherna där de befinner sig, berättar hon.

Många kunder lämnar visserligen fortfarande in materialet i pappersbuntar. Men då sköter JDG Revision digitaliseringen av dokumenten.

I HÖSTAS BLEV DE NOMINERADE till FAR:s pris Årets framtidsbyrå, en utnämning de och resten av de nominerade byråerna följde via länk.

– Vi har en hög IT-nivå och började jobba med den interna IT-kommunikationen för många år sedan. Teams, exempelvis, har vi haft i tre år, så vi var rätt inkörda när pandemin kom, säger Daniel Linsten.

– Det kostar mycket i tid och pengar att förändra en byrås arbetssätt och har man som byråägare inte förstått det är det verkligen dags att börja planera för förändring, avslutar han.

Tre tips för lyckad rådgivning

1

Du ska leverera värde till dina kunder – inte kränga rådgivning.

2

Våga snabbt ge ett pris – så vågar kunden besluta.

3

Lär känna dina kunder – du ska hjälpa dem till framgång.

Ovan: **JDG grundades 2006.**

Mitten: **Daniel Linsten, auktoriserad revisor och VD.**

Till vänster: **Marika Bjurström är coach, säljare och redovisningskonsult.**

Nedan: **Alla måste inte bli rådgivare, men alla behöver vara med och förstå behovet av rådgivning.**

Så löser vi ekvationen

Värdeord

”Att med personligt engagemang och effektiva lösningar vara den enklaste revisionsbyrån”, är ett motto som har hängt med i tio år. Det ska vara enkelt att prata med JDG Revision.

Medarbetarna

Eftersträvar en bra mix av personligheter. Vissa ska ha fokus på leverans, andra på förvaltning och kundvård, ytterligare några ska vara orädda. Läger mycket tid och pengar på teamutbildningar, karriärsutveckling och personlighetsanalyser.

Kunderna

Cirka 400 kunder. Privatägda, samt små- och medelstora företag. Vill gärna ha fler entreprenörsdrivna företag, där ägaren vill utvecklas tillsammans med byrån.

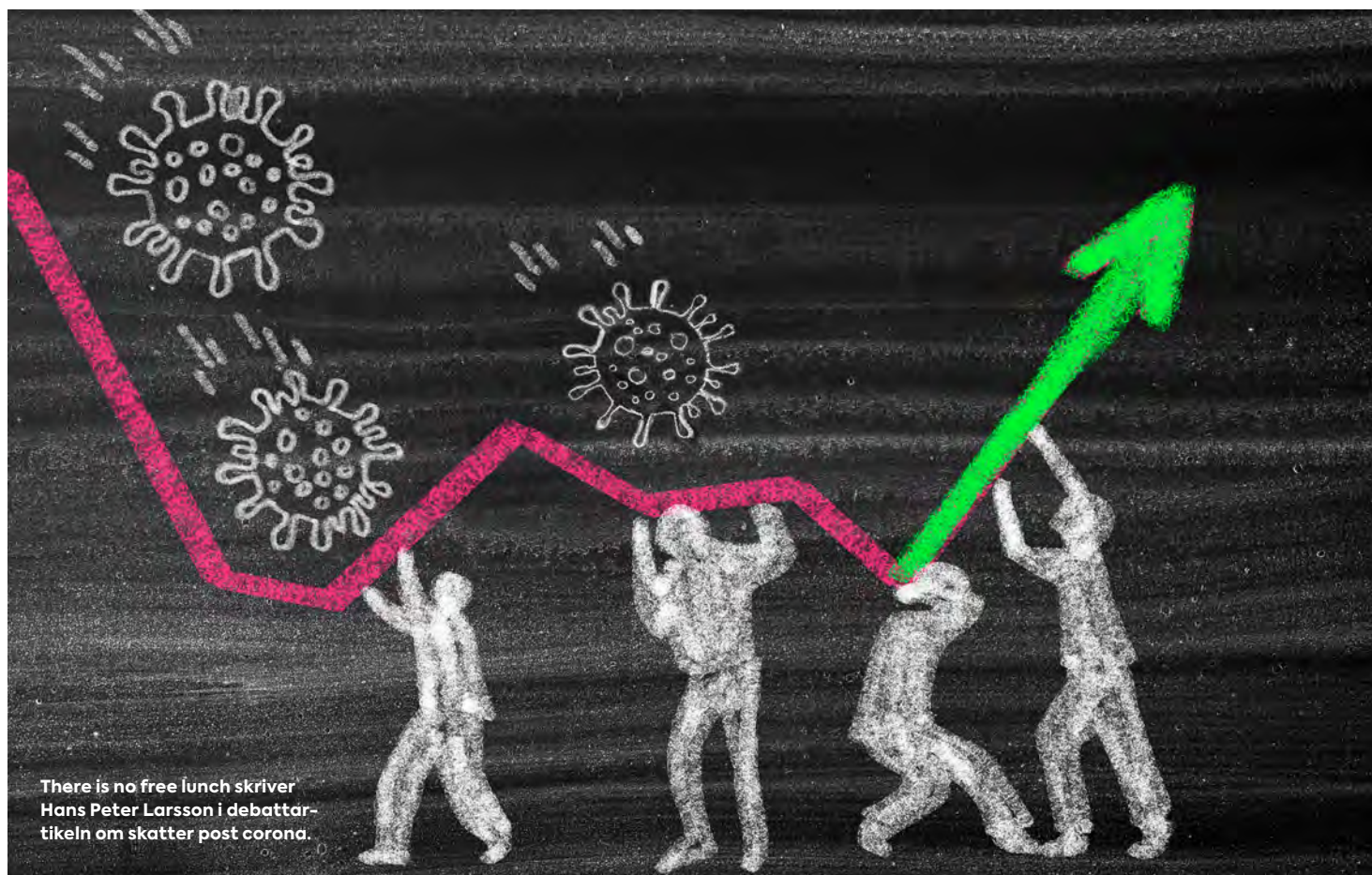

Framtiden

Märker en stor efterfrågan på revision, redovisning och framförallt rådgivning från företagare som behöver hjälp med sina bolag. När en utökad marknad i och med det nya kontoret i Trollhättan.

Debatt

— EKONOMIN POST CORONA —

Skicka inte räkningen för viruset till nästa generation

C

ovid-19 har varit den värsta ekonomiska krisen sedan andra världskriget. Nedstängningar av samhällen har medfört att närmast ofantliga summor lånats upp

av länder, både för att hålla sig under armarna genom pandemin och för att senare användas till gigantiska återstartsfonder. Tidigare redan hårt skuldsatta länder ökar sin skuldsättning och klarar inte EU:s uppsatta skuldtak på 60

procent av BNP. Inte ens unionens ledande länder. Sverige har tvingats låna 250–300 miljarder, vilket ökar statsskulden med fem till sex procentenheter. 2021 beräknas den så kallade Maastrichtskulden uppgå till 41 procent av BNP. Vårt fastställda "skuldankare" är 35 procent.

REDAN I VÅRAS HÖRDES KRAV på att företag och ägare skulle "betala" för att företag räddas, trots att stöden i grunden var riktade till anställda och samhället i stort. Därför ställde jag

Debatt på webben

Större mångfald vid rekrytering ger fler möjligheter

Farzad Golchin:

Det är mer regel än undantag att många företag fastnat i standardiserade rekryteringsmetoder där kortsiktighet och riskminimering prioriteras framför mångfald. Fler svenska företag inom revision, lön- och skatterådgivning borde agera och inkludera för att inte gå miste om värdefull kompetens och nya affärsmöjligheter, menar Farzad Golchin, grundare och VD, Novare Potential.

I dag finns det över sju miljarder människor på jorden. Det är en hisnande siffra som är svår att ta in – och av dessa sju miljarder motsvarar svenskfödda individer ungefär en promille. Rent statistiskt är det ingen tvekan om att det finns kompetenta människor med nytänkande idéer världen över, utan varken svensk bakgrund eller utbildning. Av alla dessa människor finns det ett stort antal kompetenta personer som i dag har Sverige som hemvist. Men trots att statistiken talar sitt tydliga språk så fortsätter förvänsansvärt många svenska företag att rekrytera homogena grupper, utan att se till varken mångfald och diversifiering. Enligt mig, som kommer från ett rekryteringsbolag verksamt i flera olika branscher, är min upplevelse att branschen präglas av relativt låg kulturell mångfald.

Det är på ett sätt lätt att förstå. Det är både tidskrävande och påfrestande att rekrytera en ny medarbetare som efter ett tag visar sig inte fungera i en organisation.

! Delta i debatten!

Ring 08-506 112 49 eller mejla till charlotta.marteng@far.se

frågan om payback time? i en artikel i Svensk Skattetidning i juli. Artikeln fick stor uppmärksamhet och refererades bland annat i en ledare i Dagens Industri. Utgångspunkten var den klassiska sanningen, there is no free lunch!

Inför sommaren var förhoppningen att pandemin snart skulle vara över. Statsskulden skulle kunna återställas genom klassisk budgetbalans som även rymde skattehöjningar riktade mot ägare och företag. Jag skrev artikeln Kapitalskatter post corona, som även inrymde 3:12-reglerna. Erfarenheterna av tidigare skatter på arv, gåvor och förmögenheter avskräcker, och de gäller alltså. Bryt inte utvecklingen med den nya positiva start-up scen som vi nu ser i Sverige! Därtill pekade jag på faror kring andra tänkbara skatter på kapitalinkomster. Inte heller sådana skulle främja en nödvändig stark tillväxt efter pandemin. Tvärtom!

Nyligen blev jag ombedd att på samma tema tala inför Skatterättsliga klubben i Stockholm. Men temat hade då vidgats, Skatterna efter coronapandemin?

Så vad är då att vänta som rådgivare? Om vi utgår från att den andra vågen successivt lägger sig under 2021, när ett vaccin når oss, så är min spaning följande:

AVGÖRANDE ÄR "MÅLBILDEN" för kommande år. Vill vi att skuldökningen som andel av BNP ska återställas inom fem eller tio år? Eller kan vi leva med en högre skuld och hoppas på att goda tider och klok politik gör att den minskar? Med låg ränta är den politiska frestelsen att fortsätta att låna stor.

Jag tror att det även under några år efter 2021 blir fortsatt full satsning på ekonomisk tillväxt och att få ner den ökade arbetslösheten. Det kräver en "högtrycksekonomi". Vad kan det innebära?

- Fortsatt högre avskrivningar på inventarier, kanske "gröna" investeringar?
- Sänkt bolagsskatt eller åtgärder som främjar ökat eget kapital i bolag.
- Fortsatta skattesänkningar på arbete.
- Förstärkta rot- och rutavdrag.
- Lägre skatter och avgifter för unga och nyanlända.

Under denna period kan samtidigt arbetet med en reformering av skattesystemet i delar påbörjas. Utgångspunkter och förslag finns i Omstartskommissionen, Klas Eklunds

ESO-rapport och SNS forskningsprojekt "Skatter i en globaliserad värld" som FAR aktivt stöttar. Gamla sanningar som arbete och investeringar, nu i global miljö och med nytt "hållbarhetsfokus", blir bärande inslag för en hög ekonomisk tillväxt och god välfärd.

VILKA ERFARENHETER KOMMER vi att ta vi med oss från pandemin vid reformeringen?

- En högre andel eget kapital i företag bör främjas så dessa blir mer motståndskraftiga.
- En ökande andel tjänster och immateriella tillgångar i företag behöver beaktas. Det ökar trycket nedåt på bolags- och produktions-skatter.

- Skatter på arbete, investeringar, FoU och entreprenörskap måste vara internationellt konkurrenskraftiga. Så tänker alla länder!

- Högre skatter på konsumtion och på miljö i stället, om nuvarande skattetryck ska behållas.
- Kraven på "sustainability", om än ett delvis rörligt mål, kommer att öka. Kraven på transparens och möjlighet att kontrollera att rätt skatt har betalats ökar.

Lyckas Sverige väl i båda dessa faser har vi återställt skul-

dandelen om cirka tio år, i bästa fall fem år. Då tar vi ingen springnota från covid-19 och skickar räkningen för viruset till nästa generation. Även om vår statsskuld är relativt låg, ligger det ett långsiktigt förhållningssätt i detta. ●

"Lyckas Sverige väl i båda dessa faser har vi återställt skuldandelen om cirka tio år, i bästa fall fem år."

HANS PETER LARSSON är
Auktoriserad Skatterådgivare
FAR och skatteansvarig på
FAR.

Penningtvätt – det här gäller

Revisorer och redovisningskonsulter spelar en viktig roll i kampen mot penningtvätt. Magdalena Vaeren, kammaråklagare på Ekobrottsmyndighetens rättsenhet, med ansvar för penningtvätsfrågorna, ger svar på några vanliga frågor kring penningtvätt.

text: **Charlotta Marténg**

illustration: **Rebecca Elfäst**

MAGDALENA VAEREN

är kammaråklagare på
Ekobrottsmyndighetens
rättsenhet.

Ställ en fråga!

Som medlem kan du kostnadsfritt ställa frågor till FAR:s rådgivare. Frågorna kan gälla redovisning, revision och juridik. Det kan också vara frågor som rör din yrkesroll. Logga in på far.se och läs mer!

1 Vad är penningtvätt?

Svar: Penningtvätt är de åtgärder som någon vidtar för att få brottsliga inkomster att se legitima ut, det vill säga åtgärder för att dölja att inkomsterna härrör från brott och för att kunna tillgodogöra sig dem.

2 Vad är penningtvätt i straffrättslig mening?

Svar: Bestämmelser om penningtvätsbrott finns i lagen (2014:307) om straff för penningtvätsbrott. Där finns straffbestämmelser om penningtvätsbrottet, med varianter för grovt brott och för ringa brott. Det finns också en bestämmelse om straff för näringspenningtvätt. För penningtvätsbrott döms den som vidtar åtgärder med egendom som härrör från brott eller brottslig verksamhet, i syfte att dölja att egendomen härrör från brott eller brottslig verksamhet eller för att någon ska kunna tillgodogöra sig egendomen eller dess värde.

3 Har du något exempel på vad det kan handla om?

Svar: De åtgärder som straffbelagts är dels sådana som tar sikte på hantering av egendomen, dels sådana åtgärder som syftar till att skapa en legitim förklaring till egendomen. Det kan till exempel röra sig om att ta emot pengar på konto och omsätta dem vidare till andra konton eller ta ut dem i kontanter i uttagsautomater, men det kan alltså också röra sig om att uppträda som bulvan och upprätta osanna handlingar som ger en skenbar legal förklaring till egendomens ursprung. Listan av åtgärder kan göras lång och det som jag nämner här är därför endast en exemplifiering av sådana åtgärder som träffas av lagstiftningen. Med brott avses alla de brott som kan ge utbyte. Lagstiftningen omfattar inkomster från såväl narkotikaförsäljning som berikande från skattebrott samt allt däremellan. Den avser illegala inkomster från brott begångna i Sverige och i utlandet.

4 Vad innebär penningtvättssyfte?

Svar: Slutligen ska det finnas ett penningtvättssyfte, det vill säga det bakomliggande syftet till varför åtgärderna vidtas ska vara för att tvätta pengarna. I lagstiftningen beskrivs det som att åtgärderna ska syfta till att dölja att egendomen härrör från brott eller för att någon ska kunna tillgodogöra sig egendomen. Det är inte penningtvättaren som behöver ha detta syfte utan det är den bakomliggande gärningsmannen som ska ha detta syfte. Penningtvättaren behöver däremot ha uppsåt till, det vill säga känna till, ha förstått eller ha insett risken för att det finns ett sådant bakomliggande syfte. Bestämmelsen utesluter inte att den bakomliggande gärningspersonen och penningtvättaren är samma person. Tvätt av sin egen brottsliga vinning straffbeläggs alltså även det, under vissa omständigheter, som penningtvätsbrott.

5 Finns det även andra penningtvätsbrott?

Svar: Det finns en variant av penningtvätsbrott som särskilt tar sikte på omsättningssituationen. Där krävs det inte att det kan bevisas något penningtvättssyfte. Det avgörande är i stället att penningtvättaren otillbörligen främjar möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen. Bestämmelsen tar sikte på när någon som betalning tar emot sådan egendom som är särskilt svår att omsätta, såsom exempelvis juveler och konst.

Slutligen finns det också ett brott som benämns som näringspenningtvätt. I dess huvudkonstruktion straffbeläggs den som medverkar till åtgärd som vidtas i en näringsverksamhet eller såsom ett led i en verksamhet, som utan att vara näringsverksamhet ändå bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning. Åtgärden ska skäligen kunna antas vara vidtagen i syfte att dölja att egendom härrör från brott eller brottslig verksamhet eller för att tillgodogöra sig sådan egendom. Även för denna bestämmelse finns ett ringa brott där det stadgas att den som agerar i enlighet med ovan, men utan att det sker i näringsverksamhet, vanemässigt eller annars i större omfattning ändå döms för brott.

6 Kan du ge ett exempel på näringspenningtvätt?

Svar: Som jag beskrev ovan är det, om man bortser från brottets mildare variant, den som medverkar till en åtgärd vidtagen inom ramen för en näringsverksamhet eller en verksamhet som annars bedrivs vanemässigt eller i större omfattning som träffas av bestämmelsen. Det krävs att åtgärden skäligen kan antas vara vidtagen i penningtvättssyfte. För näringspenningtvätten ligger fokus på omständigheterna vid den aktuella transaktionen. Varifrån egendomen faktiskt härrör är inte av avgörande betydelse. Även om egendomen senare visar sig vara legitim kan den som misstänks

för brottet komma att dömas. Det avgörande är om personen anses ha gjort ett risktagande som anses klandervärt. Det går inte lämna ett uttömmande svar på vad ett sådant klandervärt risktagande kan vara, men som exempel kan nämnas att upplåta bankkonton till andra för insättning, ställa ut osanna fakturor och ta emot pengar på konto som betalning trots att pengarna inte motsvarar det som anges i fakturan samt att ta emot stora summor kontanter som betalning.

7 På vilket sätt skiljer sig näringspenningtvätt från penningtvättsbrott?

Svar: Den stora skillnaden är att det vid penningtvättsbrott krävs en koppling till ett förbrott som kan ha genererat pengarna, medan det vid näringspenningtvätt inte behövs någon sådan koppling. Vid näringspenningtvätt kan det till och med i efterhand visa sig att egendomen är legitim och ändå fällas till ansvar. Vid utredning av penningtvättsbrott ligger fokus på varifrån egendomen härrör. Det centrala för

näringspenningtvätten är det klandervärda risktagandet och det ska bedömas utifrån omständigheterna vid transaktionen. Vid penningtvättsbrottet krävs inte att åtgärderna vidtas inom ramen för en näringsverksamhet eller i en verksamhet som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning. Detta krävs, som sagt, inte heller för näringspenningtvätt, ringa brott, men är nödvändigt vid normalgradsfallet och för grova brott.

8 Hur kan penningtvätt se ut?

Svar: Penningtvätt kan se ut på en mängd olika sätt. Det som penningtvätten syftar till är att dölja egendomens ursprung och/eller att någon ska kunna tillgodogöra sig egendomen eller dess värde. Penningtvätt kan därför exempelvis ske genom att flytta banktillgodohavanden mellan konton och genom att göra kontantuttag, genom överfakturering av varor och tjänster och genom utställande av osanna fakturor. Det är inte ovanligt med utlandstransaktioner. Detta är dock bara en exemplifiering.

9 Vad krävs för att man ska kunna göra en penningtvättsrapport?

Svar: Kraven för att skriva en penningtvättsrapport till Finanspolisen är lågt ställda. Om avvikelser eller misstänkta aktiviteter eller transaktioner uppmärksammas ska verksamhetsutövaren genom skärpta kundkännedomsgåtgärder och andra nödvändiga åtgärder bedöma om det finns skäligen grund att misstänka penningtvätt, terrorfinansiering eller att egendomen annars härrör från brott. Om verksamhetsutövaren anser att det finns skäligen grund att misstänka detta ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på exempelvis penningtvätt utan dröjsmål rapporteras till Finanspolisen. En rapport ska lämnas även om den misstänkta transaktionen inte genomförs samt om en misstanke uppkommer innan en affärsförbindelse ingåtts. Om den aktuella egendomen som rapporten avser finns hos verksamhetsutövaren ska detta anges särskilt.

Utbildningspaketet online

Redovisning, skatt och juridik

Ett skräddarsytt onlinepaket med utbildningar för dig som arbetar med redovisning, skatt och juridik.

Onlinekurser

Webbinarier

Nyhetsdag online

Läs om allt som ingår: far.se/utbildningar

FAR

Naturskyddsföreningen

90 SVENSK
INSAMLINGS
KORTO | KONTROLL

Dags att ställa om

Tillsammans kan vi bromsa klimatförändringarna
och stoppa massutrotningen av arter.
Men vi måste agera nu. Är du med oss?

Bli medlem på

www.naturskyddsforeningen.se

KRÖNIKA

PERNILLA LUNDQVIST OCH KARIN SIWERTZ

Covid-19 – påverkan på innehållet i förvaltningsberättelsen

De flesta företag har under 2020 påverkats av den rådande pandemin på ett eller annat sätt. Vid upprättande av årsredovisning för 2020 behöver företag med väsentlig påverkan, såväl positiv som negativ, se över hur detta kommuniceras i årsredovisningens olika delar. Det är viktigt att då inte glömma bort förvaltningsberättelsen.

Av årsredovisningslagen (ÅRL) framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen ska utformas så att den kompletterar den finansiella rapportens övriga delar. När det behövs för förståelsen av den finansiella rapporten ska förvaltningsberättelsen innehålla hänvisningar till och ytterligare upplysningar om de belopp som tas upp i andra delar av rapporten. Detta medför att information kan behöva lämnas som inte explicit framgår av ÅRL, K2 eller K3, men som behövs för att läsaren ska förstå utvecklingen av företagets verksamhet, resultat och ställning.

Förvaltningsberättelsen ska även innehålla upplysningar om väsentliga händelser som inträffat under året och sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna men som är viktiga för bedömningen av utvecklingen av företagets verksamhet.

VI BEDÖMER ATT det många gånger inte räcker att enbart ange att företagets resultat påverkats positivt/negativt av pandemin utan företagen behöver även upplysa om på vilket sätt resultat och ställning påverkats samt vilka åtgärder som företaget vidtagit för att hantera situationen.

Åtgärder för att hantera effekter av pandemin i form av uppsägning av personal, nedläggning av verksamhetsgrenar och avyttring av väsentliga tillgångar kan vara exempel på viktiga förändringar i verksamheten som ska beskrivas i förvaltningsberättelsen. Det kan vara lämpligt att beskriva fakta och omständigheter kring dessa väsentliga förändringar i verksamheten och upplysa om belopp i de fall kvantifiering är möjlig.

”Vi anser att företagen noggrant ska dokumentera de ställningstaganden som görs”

PERNILLA LUNDQVIST
ordförande i FAR:s Strategigrupp Redovisning samt FAR:s Operativa grupp Finansiell rapportering – Redovisning.

KARIN SIWERTZ
redovisningsspecialist BDO och ledamot i FARs Operativa grupp Finansiell rapportering – Redovisning.

Pandemin har även medfört att externa faktorer påverkat företagets verksamhet genom nedstängningar, ökad/minskad efterfrågan på företagets varor och tjänster, problem med råvaruförsörjning. Viktiga externa faktorer som påverkat företagets ställning och resultat ska enligt ÅRL lämnas information om i förvaltningsberättelsen.

FÖR ATT FÖRSÖKA hjälpa drabbade företag har riksdagen beslutat om fler åtgärds paket exempelvis stöd vid korttidsarbete, omställningsstöd, ersättning för sjuklöner och tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter. Att företag erhållit offentliga bidrag till följd av covid-19 kan många gånger vara exempel på väsentlig information som ska lämnas i förvaltningsberättelsen. När stöden är väsentliga räcker det inte att ange att offentliga bidrag erhållits utan information kan behöva lämnas om vilka stöd som erhållits och med vilka belopp. Av K3 punkt 3.7 framgår att offentliga bidrag är exempel på sådana speciella omständigheter som berör företag och som ska lämnas upplysning om i förvaltningsberättelsen. Väsentliga effekter av omförhandlade hyresavtal kan även det vara exempel på speciella omständigheter som berör företaget och ska redogöras för.

EFFEKTERNA AV COVID-19 har för många företag varit omfattande och medfört minskad försäljning och försämrad likviditet. Osäkerheter om framtiden som uppkommit till följd av pandemin kan leda till osäkerhet när företagsledningen ska bedöma om företaget har förmåga att fortsätta sin verksamhet. Sådana betydande tvivel kring företagets förmåga att fortsätta verksamheten, kräver upplysning om skälen för tvivlen. Vi anser att företagen noggrant ska dokumentera de ställningstaganden som görs. Skulle fortlevnadsprincipen inte tillämpas ska företaget lämna upplysning om skälen för avvikelser och en bedömning av effekten på företagets ställning och resultat. ☺

Läs krönikan i sin helhet på tidningenbalans.se

Balans jämställdhetsundersökning.

NÄSTA NUMMER

#2.21

UTKOMMER 12 MARS

Basmedlemskap i FAR lyfter hela byrån

Det finns många fördelar med att de medarbetare på en byrå som ännu inte är auktoriserade kan bli basmedlemmar i FAR. Det stärker individen i sin utveckling och höjer hela byråns kompetensnivå.

Johanna Ottvar är en av grundarna till revisions- och redovisningsbyrån Redo i Jönköping, med cirka 15 anställda. Byrån har fem ordinarie medlemmar i FAR och ser det som naturligt att övriga medarbetare är basmedlemmar.

– Eftersom många utbildningar är rabatterade för basmedlemmar betalar ju medlemskapet nästan sig självt. Vi uppmuntrar alla på byrån att utbilda sig varje år, det är viktigt för byråns utveckling, säger hon.

Revisionären i Piteå har 20 anställda och har två år i rad nominerats till Årets framtidsbyrå i FAR. Även här är basmedlemskap en självklarhet.

– Det är extremt viktigt för oss att medarbetarna är uppdaterade och har hög kompetens. På FAR:s hemsida hittar vi bra information och dessutom får ju alla tidningarna Balans och Resultat digitalt, berättar Jessika Andersson, verksamhetschef på Revisionären.

MEDLEMSKAP EN VÄG TILL AUKTORISATION
Att bli auktoriserad är ett mål för många på norrländska affärsbyrån Value & Friends, som har 49 anställda varav cirka en tredjedel är auktoriserade. För att uppmuntra till auktorisation och utveckling erbjuds medarbetare som inte är auktoriserade att bli basmedlemmar i FAR.

– Vi tycker det är jätteroligt att se hur nya anställda här utvecklas och slår oss gamla på fingrarna. Vi är väldigt för den lärande personen och har en otrolig personal med vetgiriga

medarbetare som vill lära sig mer och utvecklas, säger Stefan Enmark, vd på Value & Friends.

Såväl Johanna Ottvar som Jessika Andersson och Stefan Enmark poängterar, att när alla medarbetare får tillgång till samma information bidrar det till större delaktighet och samhörighet. Den byråledare som funderar på basmedlemskap för sina medarbetare har mycket att vinna, tycker till exempel Johanna Ottvar.

– Det är naturligtvis olika för alla, det gäller att se nyttan för den egna byrån. Men har man medarbetare som siktar på auktorisation är det inget att tveka på. Det nyhetsflöde och de uppdateringar kring regelverk de får genom FAR är nästan en nödvändighet.

Jessika Andersson.

”Det är extremt viktigt för oss att medarbetarna är uppdaterade och har hög kompetens”

JESSIKA ANDERSSON, verksamhetschef
på Revisionären i Piteå.

DRÖMMEN FÖR EN REDOVISNINGS- KONSULT.

Mappar med kvitton, överskridna leverantörsfakturer och försenade attester. Känner du igen dig? Det är ju inte det du ska syssla med!

Med ett välsmort digitalt flöde mellan dig och kund sparar ni mängder med tid. Och du blir rådgivaren du vill vara. Vi står bakom dig hela vägen på din digitala resa. Jobba smartare, inte hårdare med Fortnox.

fortnox.se/byrapartner – 0470-78 50 00

FORTNOX
Småföretagens bästa vän